

Avdelningen för myndighetsstöd  
Enheten för juridik  
Mia Tjäder

2025-09-05

Dnr 2025/03187

## Förslag till föreskrifter om ändring i Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2014:4) om livsmedelsinformation

### 1. Sammanfattning

I Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2014:4) om livsmedelsinformation finns bestämmelser om anmälan av uppgifter om vissa livsmedel, så kallade fri från-livsmedel (livsmedel som märkts med uppgifter om att de är fria från vissa allergener). Anmälningsskravet för dessa livsmedel reglerades tidigare även i EU-lagstiftningen, men det kravet togs bort 2016. Kravet har dock funnits kvar som ett nationellt krav i Sverige genom Livsmedelsverkets föreskrifter. Anmälan görs till Livsmedelsverket och skickas sedan till den kontrollmyndighet som ansvarar för kontrollen av det aktuella företagets anläggning. Livsmedelsverket gör dock inte någon bedömning av anmälda produkter i samband med anmälan.

Livsmedelsverket har i uppdrag av regeringen att förenkla regelverk i syfte att minska regelbördan för företag. I genomförandet av uppdraget har myndigheten bland annat konstaterat att anmälningsskravet i LIVSFS 2014:4 upplevs som betungande för företag och att det finns behov av förenklingsåtgärder.

Myndigheten har även under hösten 2024, i samband med myndighetens översyn av avgifter, skickat en riktad förfrågan om anmälningsskravet till ett antal företag, branschorganisationer och kontrollmyndigheter. Även i samband med detta har det framkommit att kravet upplevs som administrativt betungande för företagen.

I syfte att minska regelbördan för livsmedelsföretagare, och därmed minska företagens administrativa kostnader, föreslår Livsmedelsverket att anmälningsskravet för fri från-livsmedel tas bort. Livsmedelsverket föreslår därför att 14–16 §§ i föreskrifterna ska upphöra att gälla. Förslaget föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

## 2. Beskrivning av problemet och vilken förändring

### Livsmedelsverket eftersträvar

#### *Bakgrund – nuvarande reglering*

I Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2014:4) om livsmedelsinformation finns bestämmelser om anmälan av uppgifter på färdigförpackade livsmedel att de är fria från ett sådant ämne eller sådan produkt som förtecknas i bilaga II till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011<sup>1</sup> (informationsförordningen), se 14–16 §§ i LIVSFS 2014:4. Det kan handla om exempelvis glutenfria, laktosfria eller mjölkfria livsmedel. Anmälningsskravet gäller färdigförpackade livsmedel som är avsedda att släppas ut på den svenska marknaden. Anmälan ska göras till Livsmedelsverket av den livsmedelsföretagare i vars namn eller firmanamn livsmedlet saluförs eller, om företagaren inte är etablerad i Sverige, den som för in eller importerar livsmedlet till den svenska marknaden. Anmälan ska ske senast när livsmedlet släpps ut på den svenska marknaden för första gången och ska innehålla uppgifter om vilket ämne eller vilken produkt som livsmedlet anges vara fritt från, produktens namn och beteckning och vissa uppgifter om livsmedelsföretagaren. Till anmälan ska den etikett som innehåller obligatorisk livsmedelsinformation bifogas. Ändringar av uppgifter avseende produktens namn eller beteckning och livsmedelsföretagaren ska meddelas Livsmedelsverket senast när livsmedlet, efter ändringen, släpps ut på den svenska marknaden för första gången. Anmälan är i dag avgiftsfri, och görs sedan den 1 januari 2024 via en e-tjänst hos Livsmedelsverket.

Det har funnits en reglerad tillstånds- eller anmälningsplikt för fri från-livsmedel i Sverige sedan länge.<sup>2</sup> I direktiv 2009/39/EG<sup>3</sup> (sär-när-direktivet) fanns bestämmelser om livsmedel för särskilda näringsändamål. I artikel 11 i direktivet fanns krav på att tillverkaren eller importören skulle underrätta den behöriga myndigheten i den medlemsstat där varan salufördes genom att skicka in

---

<sup>1</sup> Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011 av den 25 oktober 2011 om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna, och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 1924/2006 och (EG) nr 1925/2006 samt om upphävande av kommissionens direktiv 87/250/EEG, rådets direktiv 90/496/EEG, kommissionens direktiv 1999/10/EG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/13/EG, kommissionens direktiv 2002/67/EG och 2008/5/EG samt kommissionens förordning (EG) nr 608/2004.

<sup>2</sup> Se bland annat Livsmedelsverkets föreskrifter och allmänna råd (SLVFS 1993:31) om livsmedel för särskilda näringsändamål.

<sup>3</sup> Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/39/EG av den 6 maj 2009 om livsmedel för särskilda näringsändamål. Direktivet upphävde rådets direktiv 89/398/EEG av den 3 maj 1989 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om specialdestinerade livsmedel.

ett exemplar av den etikett som användes för varan. Direktivet genomfördes i svensk rätt bland annat genom Livsmedelsverkets föreskrifter (SLVFS 2000:14) om livsmedel för särskilda näringsändamål. Såväl glutenfria och laktosfria livsmedel som andra livsmedel med fri från-påståenden om ett allergen eller annat ämne som kan ge överkänslighetsreaktion ansågs omfattas av anmälningskravet i dessa föreskrifter. Direktivet upphävdes genom förordning (EU) nr 609/2013<sup>4</sup> och upphörde att gälla den 20 juli 2016. SLVFS 2000:14 upphörde att gälla vid samma tidpunkt. Fri från-livsmedel betraktas numera som vanliga livsmedel och det finns inte längre något anmälningskrav för dessa livsmedel i EU-lagstiftningen. Livsmedelsverket valde dock att behålla anmälningskravet i myndighetens föreskrifter, bland annat utifrån remissynpunkter som lämnades av branschen.<sup>5</sup> Det nuvarande anmälningskravet är alltså enbart ett nationellt krav. Syftet med anmälningskravet har varit att underlätta en effektiv och ändamålsenlig offentlig kontroll av fri från-livsmedel.

### *Uppdrag att förenkla regelverk*

Regeringen har gett Livsmedelsverket och tio andra statliga myndigheter i uppdrag att förenkla regelverk i syfte att minska regelbördan för företag. Livsmedelsverket ska enligt uppdraget kartlägga och analysera behov av och möjligheter till regelförenklingar, i syfte att minska regelbördan för företag, och med utgångspunkt i kartläggningen och analysen se över och förenkla egna föreskrifter och allmänna råd. Med regelbörda avses bland annat kostnader för företag som följer av lagar, förordningar och andra föreskrifter, vilket bland annat innefattar administrativa kostnader.<sup>6</sup> Uppdraget ska slutredovisas senast den 15 mars 2026 till Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet). Företag och branschorganisationer har i genomförandet av uppdraget fått möjlighet att lämna förslag på regelförenklingar till Livsmedelsverket. I en delredovisning av

---

<sup>4</sup> Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 609/2013 av den 12 juni 2013 om livsmedel avsedda för spädbarn och småbarn, livsmedel för speciella medicinska ändamål och komplett kostersättning för viktkontroll och om upphävande av rådets direktiv 92/52/EEG, kommissionens direktiv 96/8/EG, 1999/21/EG, 2006/125/EG och 2006/141/EG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/39/EG och kommissionens förordningar (EG) nr 41/2009 och (EG) nr 953/2009. Förordningen omfattar modersmjölksersättning och tillskottsnäring, beredda spannmålsbaserade livsmedel och barnmat, livsmedel för speciella medicinska ändamål och komplett kostersättning för viktkontroll. För vissa av dessa livsmedel finns ett anmälningskrav, se Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2022:4) om livsmedel avsedda för särskilda grupper.

<sup>5</sup> Nuvarande bestämmelser infördes 2018, se LIVSFS 2018:6.

<sup>6</sup> Uppdrag att förenkla regelverk i syfte att minska regelbördan för företag (KN2024/01546).

uppdraget i mars 2025<sup>7</sup> konstaterade Livsmedelsverket bland annat att det nuvarande anmälningsskravet för färdigförpackade fri från-livsmedel i LIVSFS 2014:4 upplevs som betungande för företag och att det finns behov av förenklingsåtgärder. Det kan vidare noteras att Livsmedelsverket har öppnat upp för att det ska vara möjligt för företag att märka hårdost som laktosfri.<sup>8</sup> Det är i och för sig frivilligt att märka livsmedel med ”fri från” ett allergen, exempelvis laktos, men om ett företag väljer att märka sina produkter med ett fri från-påstående behöver det anmälas till Livsmedelsverket i enlighet med LIVSFS 2014:4. I syfte att minska regelbördan för livsmedelsföretagare, och därmed minska företagets administrativa kostnader, föreslår Livsmedelsverket att det nuvarande anmälningsskravet av fri från-livsmedel tas bort.

### 3. Vilka konsekvenser uppstår om ingen åtgärd vidtas

Om den föreslagna ändringen inte kommer till stånd skulle det innebära att livsmedelsföretag fortsatt är skyldiga att till Livsmedelsverket anmäla fri från-livsmedel som är avsedda att släppas ut på den svenska marknaden. Den eftersträvar förändringen, att minska regelbördan för företagen och därmed deras administrativa kostnader, skulle därmed utebli.

Om någon åtgärd inte vidtas skulle det vidare innebära att Livsmedelsverket fortsatt behöver hantera de anmälningar som företagen lämnar in till myndigheten. Under 2024 gjorde Livsmedelsverket en översyn av bland annat Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2021:8) om avgifter vid offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet. Myndigheten övervägde då att införa en avgift för anmälningsförfarandet avseende fri från-livsmedel. Myndigheten beslutade dock att först utreda om reglerna avseende anmälningsskravet för fri från-livsmedel skulle kvarstå.<sup>9</sup> Från och med den 1 januari 2025 infördes avgifter för handläggningen av vissa anmälningsärenden, bland annat för de livsmedel som är avsedda för särskilda grupper som omfattas av anmälningsplikt enligt Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2022:4) om livsmedel avsedda för särskilda grupper.<sup>10</sup> Om anmälningsskravet enligt LIVSFS 2014:4 skulle kvarstå avser myndigheten att överväga att föreslå att en avgift införs även avseende detta anmälningsförfarande.

---

<sup>7</sup> Dnr 2024/02688.

<https://www.livsmedelsverket.se/globalassets/publikationsdatabas/rapporter/2025/forenkla-regelverk-i-syfte-att-minska-regelbordan-for-foretag.pdf>

<sup>8</sup> Livsmedelsverkets webbplats, [Nu kan hårdostar märkas som laktosfria](#).

<sup>9</sup> Se remiss *Förslag till ändring i föreskrifter om avgifter och beräkning*, dnr 2024/03001.

<sup>10</sup> Se LIVSFS 2024:12.

#### 4. Möjliga alternativ för att uppnå förändringen

Syftet med det nuvarande anmälningskravet har varit att underlätta en effektiv och ändamålsenlig offentlig kontroll av fri från-livsmedel. Anmälan görs till Livsmedelsverket och den skickas sedan till den kontrollmyndighet som ansvarar för kontrollen av det aktuella företagets anläggning. Genom anmälan får kontrollmyndigheten kännedom om att ett företag ska tillverka eller sälja ett fri från-livsmedel, vilket kan ge kontrollmyndigheten en överblick över de företag som tillverkar eller säljer sådana livsmedel som sedan kan användas som grund för utformningen av den ordinarie livsmedelskontrollen. Livsmedelsverket gör dock inte någon bedömning av produkterna i samband med anmälan. Myndigheten registrerar endast anmälan och skickar en bekräftelse till företaget om att anmälan tagits emot. Bekräftelsen innebär inte något godkännande av produkten.

I november 2024 skickade Livsmedelsverket ut en förfrågan med möjlighet att lämna synpunkter på anmälningskravet för fri från-livsmedel. Förfrågan skickades till 48 bransch- och intresseorganisationer, företag, kontrollmyndigheter och andra myndigheter. 15 av de tillfrågade aktörerna lämnade synpunkter. Det framkommer bland annat att flera av de som lämnat synpunkter anser att anmälningskravet kan tas bort, däribland Livsmedelsföretagen, Svensk Dagligvaruhandel, Helsingborgs kommun, Göteborgs stad, Malmö stad, Stockholms stad, Matkompaniet AB och Unilever. Vissa företag och branschorganisationer anser att anmälan av fri från-livsmedel innebär en onödig administrativ börda både för företag och myndighet, och kostnader för företaget. Däremot framkommer att Svenska Celiakiförbundet, Astma- och Allergiförbundet, Dietisternas riksförbund, Solna stad och Partille kommun anser att anmälningskravet ska vara kvar. Kravet anses fylla en viktig funktion som påtryckningsmedel gentemot livsmedelsföretagare så att de skaffar sig kunskap om fri från-märkning och att de följer lagstiftningen. Vidare lyfts att kontrollmyndigheten genom anmälan får kännedom om nya produkter med fri från-märkning och kan planera kontrollen utifrån det. Några kontrollmyndigheter menar å andra sidan att det är enkelt att ta reda på vilka fri från-livsmedel som är aktuella att kontrollera genom kontakt med företaget och sökning på webbsidor. Vissa kontrollmyndigheter framför också att företagen redan i dag kontrolleras regelbundet för att säkerställa att livsmedelsinformationen är korrekt.

Det finns inte längre något krav på anmälan av fri från-livsmedel i EU-lagstiftningen, utan det nuvarande anmälningskravet i LIVSFS 2014:4 är ett nationellt krav som Livsmedelsverket har valt att behålla. Myndigheten känner inte till att någon annan medlemsstat inom EU har ett sådant anmälningskrav för dessa livsmedel. Fri från-livsmedel betraktas numera som vanliga livsmedel och omfattas som sådana av informationsförordningens bestämmelser om livsmedelsinformation. I informationsförordningen finns bland annat bestämmelser med särskilda krav avseende märkning av vissa ämnen eller produkter som orsakar allergi eller intolerans.<sup>11</sup> Det finns även andra bestämmelser med särskilda krav på livsmedelsinformationen när det gäller frånvaro eller reducerad förekomst av gluten i livsmedel.<sup>12</sup> I livsmedelslagstiftningen finns även krav på att livsmedel ska vara säkra och hänsyn ska tas till att vissa konsumentgruppers särskilda känslighet för ett livsmedel när livsmedlet är avsett för denna konsumentgrupp, när man fastställer om ett livsmedel är skadligt för hälsan.<sup>13</sup>

Den offentliga kontrollen ska vara riskbaserad, vilket innebär att omfattningen av kontrollen ska vara anpassad till vilka risker som finns i olika verksamheter. Kontrollerna ska också genomföras regelbundet och så ofta som det behövs med hänsyn till identifierade risker.<sup>14</sup> Det är livsmedelsföretagarens ansvar att följa lagstiftningen och se till att de livsmedel de hanterar, säljer och producerar är säkra för konsumenterna. När det gäller fri från-livsmedel är det extra viktigt, eftersom de konsumeras av konsumenter med särskild medicinsk känslighet. Kontrollmyndigheternas ansvar är att kontrollera att lagstiftningen följs.

Livsmedelsverket vill genom förslaget minska regelbördan för livsmedelsföretagare, och därmed minska företagens administrativa kostnader. Det är samtidigt viktigt att säkerställa säkra livsmedel och en effektiv kontroll. Med hänsyn till de mål som Livsmedelsverket vill uppnå genom förslaget ser Livsmedelsverket dock inga alternativa lösningar till att ta bort anmälningskravet. Effekterna av att inte ha ett anmälningskrav kan innebära en sämre överblick för kontrollen av fri från-livsmedel och i förlängningen försämra den faktiska

---

<sup>11</sup> Artikel 9.1 c och artikel 21 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011, se även bilaga II till förordningen.

<sup>12</sup> Se Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 828/2014 av den 30 juli 2014 om kraven på tillhandahållande av information till konsumenterna om frånvaro eller reducerad förekomst av gluten i livsmedel.

<sup>13</sup> Artikel 14 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet.

<sup>14</sup> Se artikel 9 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625.

kontrollen av denna kategori av livsmedel. Som framgår ovan görs dock inte någon bedömning av produkterna i samband med anmälan. Det är kontrollmyndigheterna som har ansvar för den faktiska kontrollen. Anmälningsskyldigheten i sig ska inte påverka säkerheten hos produkterna. Livsmedelsföretagare har alltid ansvar att följa lagstiftningen och se till att de livsmedel de hanterar, säljer och producerar är säkra för konsumenterna. Företagens respektive kontrollmyndigheternas ansvar gäller oavsett om det finns en anmälningsskyldighet eller inte för företagen. Vid en sammantagen bedömning har Livsmedelsverket funnit att eventuella fördelar med ett anmälningsskyldighetskrav inte överväger den administrativa börda som kravet medför.

Det kan också finnas andra metoder för att säkerställa säkra livsmedel och en effektiv kontroll skulle kunna uppnås på andra sätt än genom regler. Livsmedelsverket och Socialstyrelsen har i uppdrag av regeringen att ta fram förslag till en nationell strategi och tillhörande handlingsplan för allergiområdet.<sup>15</sup> Uppdraget ska redovisas senast den 31 januari 2026. Förslaget förväntas innehålla bland annat delmål och eventuellt aktiviteter som syftar till förbättrade förutsättningar för en kompetenshöjning inom livsmedelskedjan med avseende på allergener.<sup>16</sup> Målsättningen med några av de förslag som förväntas lämnas inom ramen för det uppdraget är att livsmedelsföretag lämnar korrekt allergeninformation och hanterar specialkost och allergener korrekt samt att kontrollmyndigheterna utför riskbaserad kontroll av allergener och specialkost hos företag. Myndigheten bedömer att aktiviteter för detta kan ha en positiv effekt på kompetensen om fri från-livsmedel.

## 5. Livsmedelsverkets förslag

Livsmedelsverket föreslår att anmälningsskyldigheten avseende fri från-livsmedel ska tas bort. Det innebär att 14–16 §§ i Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2014:4) om livsmedelsinformation föreslås upphöra att gälla. Till följd av att dessa bestämmelser utgår behöver även vissa följdändringar göras i 2 §. Livsmedelsverket föreslår därför att hänvisningen till förordning (EU) nr 609/2013 i den bestämmelsen utgår. I övrigt föreslås vissa mindre redaktionella ändringar av samma bestämmelse.

---

<sup>15</sup> Regeringens dnr S2022/03576, S2023/02842 samt S2024/00482 (delvis).

<sup>16</sup> Socialstyrelsen och Livsmedelsverket (2025), delredovisning av uppdrag att ta fram förslag till en nationell strategi, handlingsplan och kunskapsunderlag inom allergiområdet, Livsmedelsverkets dnr 2024/01176.

## **6. Vilka bemyndiganden som Livsmedelsverkets beslutanderätt grundar sig på**

Livsmedelsverkets beslutanderätt grundar sig på 6 och 7 §§ livsmedelsförordningen (2006:813).

## **7. Överensstämmelse med skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU**

Det finns sedan 2016 inte längre något krav enligt EU-lagstiftningen på att livsmedelsföretagare ska anmäla fri från-livsmedel. Livsmedelsverket har trots detta valt att behålla ett sådant krav i nationella föreskrifter. Myndigheten föreslår nu att detta krav tas bort och att aktuella bestämmelser ska upphöra att gälla. Regleringen bedöms därmed stämma överens med de skyldigheter som följer av Sveriges medlemskap i EU.

Bestämmelserna i 14 – 16 §§ har tidigare bedömts utgöra tekniska föreskrifter och har därmed också anmälts i enlighet med förordningen (1994:2029) om tekniska regler.<sup>17</sup> Förslaget i denna konsekvensutredning innebär att kravet på att anmäla uppgifter om färdigförpackade fri från-livsmedel tas bort. Förslaget medför inte någon ny skyldighet och innehåller därmed inte några tekniska krav som påverkar produkter. Förslaget innehåller inte heller några nya eller förändrade krav på tjänsteverksamhet. Livsmedelsverket bedömer därför att förslaget inte är anmälningspliktigt varken enligt förordningen (1994:2029) om tekniska regler eller förordningen (2009:1078) om tjänster på den inre marknaden. Myndigheten gör vidare bedömningen att förslaget inte heller är anmälningspliktigt enligt artikel 45 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011.

## **8. Analys av Livsmedelsverkets förslag**

### **8.1. Vilka berörs av förslaget?**

Förslaget berör framför allt de livsmedelsföretagare som släpper ut färdigförpackade fri från-livsmedel på den svenska marknaden. Det finns i dag ca 580 företag som har anmält fri från-livsmedel till Livsmedelsverket. Livsmedelsverket saknar närmare kunskap om storleken på företagen, men konstaterar att företagen kan vara av mycket varierande storlek, allt från stora

---

<sup>17</sup> Kommissionens anmälningsnummer 2017/270/S, Livsmedelsverkets dnr 2015/08551.



multinationella livsmedelsföretag till små lokala producenter med liten verksamhet.

Även de kontrollmyndigheter i Sverige som ansvarar för kontrollen av företags anläggning berörs indirekt av att anmälningskravet tas bort. När det gäller dessa livsmedel kan det vara såväl Livsmedelsverket som kommunala kontrollmyndigheter. Totalt finns 250 kontrollmyndigheter. Förslaget innebär att kontrollmyndigheterna inte längre kommer att få information från Livsmedelsverket om anmälda fri från-livsmedel.

Livsmedelsverket berörs även på så sätt att myndigheten inte längre kommer att hantera anmälningar avseende dessa livsmedel. Även Läkemedelsverket berörs av förslaget. Företag som säljer vissa fri från-livsmedel kan göra en intresseanmälan till Läkemedelsverket för att livsmedlet ska kunna förskrivas på en livsmedelsanvisning.<sup>18</sup> I intresseanmälan efterfrågar Läkemedelsverket en kopia på anmälan till Livsmedelsverket. Förslaget kan således innebära att Läkemedelsverket kan behöva se över sina rutiner.

## **8.2. Beskrivning och beräkning av förslagets kostnader och intäkter**

Förslaget innebär att det nuvarande anmälningskravet för fri från-livsmedel tas bort. Förslaget bedöms inte innebära några kostnader för företagen. Snarare kan förslaget leda till tidsbesparing och därmed minskade administrativa kostnader.

Förslaget innebär att Livsmedelsverket inte längre kommer att hantera anmälningarna, vilket kan leda till viss tidsbesparing även för myndigheten. Under 2024 hanterade myndigheten 290 anmälningar avseende fri från-livsmedel. Myndigheten uppskattar handläggningstiden för dessa ärenden till ca en timme per ärende.

För kontrollmyndigheterna innebär förslaget att de inte längre kommer att få information från Livsmedelsverket om vilka fri från-livsmedel som släpps ut på den svenska marknaden. Det kan innebära att de själva kan behöva inhämta den informationen i stället för att utgå från informationen från Livsmedelsverket. Det

---

<sup>18</sup> Se Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 1997:13) om förskrivning av vissa livsmedel. I föreskrifterna finns en förteckning över vilka livsmedel som kan förskrivas och utlämnas på livsmedelsanvisning till nedsatt pris.

är dock inte troligt att det kommer att påverka den totala tidsåtgången för kontrollen av aktuella företag.

### **8.3. Beskrivning och beräkning av andra relevanta konsekvenser**

#### **8.3.1. Hållbarhet**

Det nuvarande anmälningsskravet för fri från-livsmedel har motiverats med att de aktuella livsmedlen riktar sig till personer med olika typer av allergi och intolerans och att det i dessa fall är särskilt viktigt med en effektiv och ändamålsenlig livsmedelskontroll.<sup>19</sup> Det anmälningsskrav som tidigare fanns i EU-lagstiftningen för dessa livsmedel är dock borttaget sedan flera år. Dessa livsmedel betraktas numera som vanliga livsmedel som, liksom andra livsmedel, omfattas av kraven på livsmedelsinformation i informationsförordningen. Livsmedel kan frivilligt märkas med påståenden om att de är fria från något av de ämnen som finns på EU:s allergenlista<sup>20</sup>. En sådan märkning riktar sig i första hand till konsumenter med särskild medicinsk känslighet, till exempel allergi, mot sådana ingredienser. Märkningen kan underlätta att välja produkter som är särskilt lämpliga vid olika typer av allergier eller intolerans, och får inte vara vilseledande för konsumenten. Brister i dessa avseenden kan ha negativ effekt för människors hälsa. Det därför viktigt att dessa livsmedel, precis som övriga livsmedel, är säkra och märks på korrekt sätt. När det gäller krav på livsmedelssäkerhet ställs det även särskilda krav på livsmedel avsedda för särskilt känsliga konsumentgrupper. Ansvar för att kraven i lagstiftningen följs vilar ytterst på livsmedelsföretagen och gäller oaktat det nuvarande anmälningsskravet i Livsmedelsverkets föreskrifter. Detsamma gäller kontrollmyndigheterna som oaktat anmälningsskravet behöver kontrollera att lagstiftningen följs. Ett borttagande av anmälningsskravet i Livsmedelsverkets föreskrifter bedöms därför inte i sig ha negativa effekter för konsumenter. Som framgår ovan (se avsnitt 4) har Livsmedelsverket och Socialstyrelsen ett pågående regeringsuppdrag att ta fram förslag till en nationell strategi och tillhörande handlingsplan för allergiområdet. Myndigheten bedömer att aktiviteter för detta kan ha en positiv effekt på kompetensen om fri från-livsmedel, vilket i förlängningen skulle kunna påverka konsumenter av dessa livsmedel positivt.

---

<sup>19</sup> Se remisspromemoria avseende Förslag till ändring i Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2014:4) om livsmedelsinformation, dnr 2015/08551.

<sup>20</sup> Bilaga II till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011.

Förslaget bedöms inte påverka jämställdheten mellan män och kvinnor.

### **8.3.2. Civil beredskap**

Förslaget har ingen direkt påverkan på civil beredskap.

### **8.4. Tidpunkten för ikraftträdande och informationsinsatser**

Förslaget syftar till att underlätta för företagen och minska deras administrativa börda. Livsmedelsverket anser därför att det är angeläget att den föreslagna ändringen kan träda i kraft så snart som möjligt. Samtidigt finns det behov av att i god tid före ett ikraftträdande informera företag och kontrollmyndigheter om den ändring som föreslås. Myndigheten föreslår därför att föreskrifterna träder i kraft den 1 januari 2026. Det finns inget behov av övergångsbestämmelser.

I samband med att föreskrifterna beslutas avser Livsmedelsverket att informera om ändringarna på myndighetens webbplats samt via andra relevanta informationskanaler, exempelvis företags- och kontrollnyheter. Livsmedelsverket kommer även att uppdatera relevanta informationstexter på myndighetens webbplats.

### **8.5. Hindrande av långtgående kostnader eller begränsningar utöver vad som är nödvändigt**

Förslaget bedöms inte innebära några kostnader. Förslaget bedöms i stället minska företagets administrativa börda. Det finns därför inte skäl att vidta åtgärder som hindrar eller begränsar långtgående kostnader.

## **9. Påverkan avseende den kommunala självstyrelsen**

Kontrollen av fri från-livsmedel görs av den kontrollmyndighet som ansvarar för den ordinarie livsmedelskontrollen av företagets verksamhet. I många fall kan det vara en kommunal kontrollmyndighet. Förslaget kan ha en indirekt effekt för de kommunala kontrollmyndigheterna som i och med ett borttagande av anmälningsskravet inte längre kommer att få information från Livsmedelsverket om vilka fri från-livsmedel som släpps ut på den svenska marknaden. Det kan innebära att de själva kan behöva inhämta informationen i stället för att utgå från informationen från Livsmedelsverket. Som framgår under avsnitt 8.2 är det dock inte troligt att det kommer att påverka den totala tidsåtgången för kontrollen av aktuella företag. Förslaget innebär inte några nya skyldigheter för kommunerna.

Förslaget bedöms därmed inte påverka den kommunala självstyrelsen i den mening som avses i 14 kap. 3 § regeringsformen.

### **10. Utvärdering av föreskrifterna**

Livsmedelsverket ser löpande över myndighetens föreskrifter. Någon särskild utvärdering utöver detta bedöms för närvarande inte som nödvändig. Om skäl uppkommer kan dock en särskild utvärdering och översyn komma att genomföras.

### ***Kontaktpersoner vid Livsmedelsverket***

Ingrid Lindeberg, handläggare, tfn. 018–171427.

Mia Tjäder, verksjurist, tfn. 018–2655820.